

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 141/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Τμήμα Ε΄
Συνεδρίαση της 31^{ης} Μαΐου 2016**

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη και Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Περικλής Αγγέλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ..

Αριθ. Ερωτήματος: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜ/ΤΕΠΕ/308039/181847/10574/ 1408/ 6-11-2015 Διεύθυνσης Μουσείων/Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας, Υπουργείου Πολιτισμού.

Περίληψη Ερωτήματος: Λόγω μη ύπαρξης σαφούς θεσμοθέτησης για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων από τρίτους (ιδιώτες) σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους του Κράτους, ερωτάται εάν είναι δυνατή από τη Διοίκηση η έγκριση, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου, της ζητούμενης άδειας. Σε καταφατική περίπτωση, ποιος ο τρόπος υπολογισμού και καταβολής των τελών στο Τ.Α.Π.Α..

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε ως εξής:

.....

Ιστορικό.

1. Στην ημερησία διάταξη της 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2015 του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου συμπεριελήφθη θέμα με τον τίτλο «Έγκριση ή μη αιτήματος της Α.Σ. για πραγματοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος στον αρχαιολογικό χώρο και το Μουσείο της Ελευσίνας». Η υπόθεση αφορούσε σε αίτημα ιδιώτη αρχαιολόγου-μουσειοπαιδαγωγού για παρουσίαση του προγράμματος με τον τίτλο «Η Ελευσίνα στην αρχαιότητα, η λατρεία της Θεάς Δήμητρας στην Ελευσίνα και ο μύθος της αρπαγής της Περσεφόνης» σε σχολικές ομάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Ν. Αττικής. Η αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων, ως προεισηγήτρια Υπηρεσία στην εδαφική περιφέρεια της οποίας πρόκειται να λάβει χώρα η εκδήλωση, συναίνεσε στην έγκριση του αιτήματος υπό όρους και με την καταβολή τελών. Κατά τη συζήτηση στο Κ.Α.Σ., προκρίθηκε η διατύπωση ερωτήματος στο Ν.Σ.Κ.. με το οποίο τίθεται ο προβληματισμός εάν το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο επιτρέπει στην ερωτώσα υπηρεσία να ασχοληθεί τόσο με τη συγκεκριμένη υπόθεση εγκρίνοντας ή μη την πραγματοποίηση της σχετικής εκδήλωσης όσο και με άλλες ομοειδείς, που αφορούν σε εκπαιδευτικά προγράμματα, που οργανώνονται από ιδιωτικούς φορείς. Σε καταφατική δε περίπτωση ερωτάται για τον τρόπο υπολογισμού και καταβολής των τελών στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων. Περαιτέρω, τίθεται και το ζήτημα εάν σ' αυτή την περίπτωση τυχόν υποβαθμίζεται η λειτουργία και το έργο του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Διεύθυνσης Μουσείων, καθώς και η αντίστοιχη δραστηριότητα των άλλων υπηρεσιών που σχεδιάζουν και υλοποιούν δικά τους προγράμματα, παρά την κατάργηση των Τμημάτων τους από το νέο Οργανισμό του ΥΠΠΟΑ. Κατά το σκέλος, όμως, αυτό εκτιμούμε ότι το ερώτημα δεν υποβάλλεται νόμιμα, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 2 περ. στ' και 6 παρ.6 εδ. α' ν.3086/2002, δεδομένου του ότι δεν τίθεται σχετικός νομικός προβληματισμός, αλλά ζητείται η γνώμη του Σώματος περί σκοπιμότητας του νομοθέτη να προβεί ή μη σε σχετική ρύθμιση.

Νομικό πλαίσιο.

2. Με τις παρακάτω διατάξεις του **ΠΔ.104/2014** «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού» (Φ.Ε.Κ. Α' 171/28.8.2014') ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 13 παρ.2: «Η Διεύθυνση Μουσείων απαρτίζεται από τα ακόλουθα Τμήματα»: **εδ. γ':** «Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας», **παρ.3 εδ. γ' περ. ζζ:** «Το Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας είναι αρμόδιο για: Την έγκριση πραγματοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία της επικράτειας από φορείς που δεν υπάγονται στην Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

Άρθρο 18 παρ.1 εδ. β': «Οι επιχειρησιακοί στόχοι των Εφορειών Αρχαιοτήτων είναι οι εξής: Η μέριμνα για την επιστημονική μελέτη και δημοσίευση των αρχαιοτήτων, η διαχείριση των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων, των μουσείων και των συλλογών, χωρικής τους ευθύνης, τα οποία ανήκουν στο Κράτος, η συμμετοχή σε διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα, η διοργάνωση και η συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια και εκπαιδευτικές δράσεις για θέματα που αφορούν στις αρμοδιότητες της Εφορείας, καθώς και για την παραγωγή συμβατικών και ψηφιακών εκδόσεων και εκπαιδευτικού υλικού». **παρ.3 εδ. α':** «Λειτουργία των Εφορειών Αρχαιοτήτων: Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς ασκούν τις αρμοδιότητές τους κατά τόπο στα όρια των περιοχών τους, συνεργάζονται με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας και τις λοιπές Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και εκτελούν έργα, τα οποία περιλαμβάνονται στα ετήσια Προγράμματα Δράσης, όπως εγκρίνονται από τον Υπουργό, μετά από γνώμη των αρμοδίων Συμβουλίων». **εδ. δ':** «Οι Εφορείες Αρχαιοτήτων προετοιμάζουν τους φακέλους για την εισαγωγή των θεμάτων στο οικείο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων και συντάσσουν προτάσεις προς τις οικείες Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας για την εισαγωγή θεμάτων στο Κ.Α.Σ. ή στο Συμβούλιο Μουσείων, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία».

3. Με τις παρακάτω διατάξεις του **άρθρου 46 ν.3028/2002** Περί προστασίας αρχαιοτήτων και πολιτιστικής κληρονομιάς (Φ.Ε.Κ. Α' 153/28-6-2002) ορίζονται τα ακόλουθα:

Παρ.1: «Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου, καθορίζονται για το σύνολο ή κατηγορία οργανωμένων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων ή ακινήτων μνημείων ή μεμονωμένα για σημαντικούς χώρους ή μνημεία: α) οι όροι και οι προϋποθέσεις επίσκεψης του κοινού σε αυτούς, β) οι πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις που μπορούν να πραγματοποιούνται σε αυτούς, συμβατές με το χαρακτήρα τους ως μνημείων ή προστατευόμενων χώρων. Είναι δυνατή η πραγματοποίηση εκδήλωσης ή η

παραχώρηση της χρήσης των ανωτέρω, στο πλαίσιο της απόφασης του προηγούμενου εδαφίου μετά από άδεια του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου και με την οποία μπορούν να επιβάλλονται ειδικοί όροι ως προς τη διεξαγωγή τους. Για τη χρήση των παραπάνω χώρων, τόπων και ακινήτων μνημείων κατά τις εκδηλώσεις αυτές καταβάλλεται τέλος στο Τ.Α.Π.Α. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού είναι δυνατή η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του τέλους για εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ως οργανωμένος αρχαιολογικός χώρος ορίζεται αυτός που ανήκει στην κυριότητα του Δημοσίου και αποτελεί αντικείμενο ιδιαίτερης μέριμνας για την ανάδειξη και προβολή του. Οργανωμένος αρχαιολογικός χώρος μπορεί να είναι και ένας ανασκαφικός χώρος. Ένας αρχαιολογικός χώρος χαρακτηρίζεται ως οργανωμένος με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού μετά από γνώμη του Συμβουλίου». **Παρ. 8:** «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται το ύψος του τέλους των προηγούμενων παραγράφων, οι διαδικασίες και ο τρόπος είσπραξής τους, οι περιπτώσεις και προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τους και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια».

4. Με τις εξής διατάξεις της υπ' αρ. **ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/ 126463/ 28-12-2011**, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 46 παρ. 8 ν.3028/2002, «περί τελών φωτογράφησης-κινηματογράφησης και χρήσης οπτικοακουστικών έργων και απεικονίσεων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μνημείων, μουσειακών εκθέσεων και συλλογών-τελών πραγματοποίησης εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και ακινήτων μνημείων» (Φ.Ε.Κ. Β' 3046), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 8 παρ.1: «Για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων σε αρχαία θέατρα, άλλους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους και μνημεία, μουσεία και αίθριους ή αύλειους χώρους αυτών, καταβάλλονται τέλη που ανέρχονται στο 10% των ακαθάριστων εσόδων της εκδήλωσης». **Παρ. 2:** «Σε κάθε περίπτωση παραχώρησης καταβάλλεται ελάχιστο ποσό το οποίο ανέρχεται για τους χώρους τα μνημεία και τα μουσεία που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 6, στο ποσό των 3.000 ευρώ για κάθε μέρα παράστασης και 1.500 ευρώ για κάθε μέρα δοκιμής. Σε περίπτωση παραχώρησης αίθριων, αυλείων χώρων, μουσείων ή μνημείων καταβάλλεται ποσό 1.500 ευρώ για κάθε παράσταση και 300 ευρώ για κάθε ημέρα δοκιμής. Για τους υπόλοιπους χώρους, μνημεία και μουσεία, δηλαδή όσους δεν αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 6, 2.000 ευρώ ανά παράσταση και 1.000 ευρώ για κάθε

δοκιμή. Όταν παραχωρούνται αίθριοι ή αύλειοι χώροι τους, 1.000 ευρώ για κάθε παράσταση και 500 ευρώ για κάθε ημέρα δοκιμής» **Παρ.3:** Τα παραπάνω ελάχιστα ποσά καταβάλλονται σε περίπτωση που το 10% των ακαθαρίστων εσόδων είναι μικρότερο των ανωτέρω ποσών ή σε περίπτωση που οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με δωρεάν είσοδο». **Άρθρο 11 παρ. 1** (όπως έχει αντικατασταθεί από την κ.υ.α. ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/12569/2012, των Υπουργών Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού, Φ.Ε.Κ. Β' 648): «Ο δημόσιος τομέας, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα εποπτευόμενα από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού ΝΠΙΔ καταβάλλουν τα τέλη του άρθρου 8 μειωμένα κατά 50%.

Παρ.2: Από την καταβολή τελών για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και μουσεία απαλλάσσονται εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον πραγματοποιούνται με δωρεάν είσοδο ή όταν το σύνολο των εσόδων διατίθεται για κοινωφελή σκοπό». **Άρθρο 12 παρ. 1:** «Τα τέλη που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση προσαυξημένα με το ποσό του φόρου προστιθεμένης αξίας που αναλογεί και την εφαρμογή του κανονικού συντελεστή ΦΠΑ προκαταβάλλονται στο όνομα του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος, πριν από την έναρξη οποιασδήποτε δραστηριότητας για την οποία έχει χορηγηθεί η απαιτούμενη άδεια. Εάν η καταβολή γίνεται μέσω άλλης τράπεζας, τα τέλη καταβάλλονται στο λογαριασμό που γνωστοποιείται στον ενδιαφερόμενο από το ΤΑΠ».

Ερμηνεία – Εφαρμογή διατάξεων.

5. Όπως προκύπτει από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 2 εδ. γ' και παρ. 3 εδ. γ' περ. δδ' του ισχύοντος Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΠΔ 104/2014) το τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας που ανήκει στη Διεύθυνση Μουσείων, η οποία είναι Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου, κέκτηται αρμοδιότητα, εκτός των άλλων, να εγκρίνει την πραγματοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων τόσο σε αρχαιολογικούς χώρους όσο και στα μουσεία της χώρας, τα οποία οργανώνουν διάφοροι φορείς, που οργανωτικά, δεν ανήκουν στην Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Από την κατάσταση των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι ο νομοθέτης παρείχε την σχετική αρμοδιότητα στην ως είρηται Υπηρεσία υπό την προϋπόθεση ότι ο σχετικός φορέας δεν θα είναι Υπηρεσία υπαγόμενη στην ως άνω Γενική Διεύθυνση. Περαιτέρω, επιφύλαξη για το είδος ή την οργανωτική θέση του

φορέα, και ειδικότερα εάν αυτός θα είναι ιδιώτης είτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δεν θέτει.

6. Από τη διάταξη του άρθρου 18 παρ. 1 εδ. β' του ίδιου Οργανισμού προκύπτει ότι στις αρμοδιότητες των εφορειών αρχαιοτήτων, οι οποίες λειτουργούν ως περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου, υπάγεται, μεταξύ άλλων, η διοργάνωση και η συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικές δράσεις επί θεμάτων που τις αφορούν, όχι, όμως, και η έγκριση πραγματοποίησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων τρίτων, αρμοδιότητα την οποία ο νομοθέτης επιφύλαξε να ασκείται μόνο σε κεντρικό επίπεδο από το ως άνω τμήμα της Διεύθυνσης Μουσείων. Περαιτέρω, από τις εν συνεχεία διατάξεις της παραγράφου 3 εδ. α' και δ' του ίδιου άρθρου προκύπτει η υποχρέωση – αρμοδιότητα των περιφερειακών Υπηρεσιών να συνεργάζονται με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου ως και των άλλων Υπηρεσιών, ακόμα δε να συντάσσουν προτάσεις προς τις οικείες Διευθύνσεις της Κεντρικής Υπηρεσίας για την εισαγωγή των θεμάτων της δικής τους χωρικής αρμοδιότητας, που εξετάζονται, κατά νόμο, από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ως και το Συμβούλιο Μουσείων. Στον προϊσχύσαντα Οργανισμό του Υπουργείου (ΠΔ.191/2003) τα σχετικά ζητήματα που αφορούσαν στην διοργάνωση και διενέργεια εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε επίπεδο κεντρικής Υπηρεσίας και Εφορειών, ρυθμίζονταν από τις διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 4 εδ' α, 44 παρ. 5 περ.2 και 45 παρ. 4 περ. 2 του ως άνω Π.Δ. Από την επισκόπηση των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι ο κανονιστικός νομοθέτης και τότε ακόμα δεν είχε εκφραστεί ρητά περί απονομής αρμοδιότητας έγκρισης πραγματοποίησης τέτοιων προγραμμάτων από ιδιωτικούς φορείς. Ωστόσο, είχε εκδοθεί η υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/ΤΕΠΕ/161678/96177/ 6216/371/25-6-2014 εγκύκλιος της Γενικής Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής κληρονομιάς(στην οποία υπαγόταν η Διεύθυνση Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας, κατά το σχετικό οργανόγραμμα), με την οποία, θεωρώντας αναμφίβολη την ύπαρξη τέτοιας αρμοδιότητας στο εν λόγω Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, εδίδοντο οδηγίες αναφορικά με τη διοικητική διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί για την εξέταση των σχετικών αιτημάτων.

7. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 46 παρ. 1 ν. 3028/2002 καθιερώνεται ένα κανονιστικό πλαίσιο της χρήσεως των μνημείων και αρχαιολογικών χώρων ή ιστορικών τόπων που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο και καθορίζεται η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις πρόσβασης του κοινού σ' αυτά, η ένταξή τους στην

σύγχρονη ζωή στο μέτρο που αυτό γίνεται χωρίς διακινδύνευση των μνημείων, καθώς και η καταβολή, κατά περίπτωση, τελών υπέρ του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων. Με τις διατάξεις, ειδικότερα, των εδαφίων α' και β' της πιο πάνω παραγράφου προβλέπεται η έκδοση δύο αποφάσεων, προκειμένου να γίνει χρήση του χώρου.

α. Η πρώτη είναι κανονιστικού περιεχομένου και καθορίζει τους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους ή τα μνημεία, τα οποία είναι επισκέψιμα και μπορούν να φιλοξενήσουν πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις συμβατές με αυτά, καθώς και τις προϋποθέσεις και τους όρους χρήσης και επίσκεψης του κοινού. Είναι προφανές, ότι στην έννοια του όρου πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις που μπορούν να πραγματοποιούνται στους χώρους αυτούς, λόγω της συμβατότητάς τους με το χαρακτήρα τους ως μνημείων ή προστατευόμενων χώρων, πρέπει να συμπεριληφθούν και οι εκπαιδευτικές δράσεις, παρότι δεν αναφέρεται σ' αυτές ρητά ο νομοθέτης. Τούτο, διότι οι εκπαιδευτικές δράσεις σε αρχαιολογικούς χώρους ή δημόσια μουσεία αποσκοπούν στη γνωριμία, κατανόηση και βιωματική προσέγγιση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αξιοποιώντας ενεργητικές μεθόδους μάθησης. Ως εκ τούτου είναι απολύτως συμβατές με τους χώρους αυτούς και υπάγονται αναμφίβολα στην έννοια των πολιτιστικών ή άλλων εκδηλώσεων τόσο του άρθρου 46 του ν.3028/2002 όσο του άρθρου 8 της υπ'αρ. ΥΠΠΟΤ/ΔΟΕΠΥ/ ΤΟΠΥΝΣ/ 126463/ 28-12-2011 (ΦΕΚ Β-3046/30-12-2011).

β. Η δεύτερη είναι ατομικού περιεχομένου και εκδίδεται μέσα στο πλαίσιο που καθορίζεται από την πρώτη απόφαση και αφορά την πραγματοποίηση συγκεκριμένης εκδήλωσης, ή παραχώρησης της χρήσης των παραπάνω ακινήτων, μπορούν δε να επιβάλλονται με αυτήν και ειδικότεροι όροι.

8. Περαιτέρω, με τα δύο επόμενα εδάφια γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του ν.3028/2002, προβλέπεται η καταβολή τέλους στο ΤΑΠΑ, με δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, μόνον για εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ενώ με την παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου 46 προβλέπεται η έκδοση κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, με την οποία θα καθορίζονται το ύψος του τέλους, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής, οι περιπτώσεις και προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

9. Με τις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ανωτέρω κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού – Τουρισμού, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ως

είρηται διάταξης του άρθρου 46 παρ. 8 ν. 3028/2002, ορίζεται ότι για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, στην έννοια των οποίων περιλαμβάνονται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, και οι εκπαιδευτικές δράσεις σε αρχαία θέατρα, εν γένει αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία, μουσεία και τους αίθριους ή αύλειους χώρους αυτών, καταβάλλονται τέλη που ανέρχονται στο 10% των ακαθαρίστων εσόδων της εκδήλωσης. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι σε κάθε περίπτωση παραχώρησης των χώρων που αναφέρονται, πρέπει να καταβάλλεται ένα ελάχιστο χρηματικό ποσό για κάθε ημέρα παράστασης και δοκιμής, κατά τις γενόμενες διακρίσεις. Περαιτέρω, με τη διάταξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι τα ελάχιστα ποσά που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο καταβάλλονται στην περίπτωση που το ύψος του 10% των ακαθαρίστων εσόδων είναι μικρότερο από τα ποσά αυτά ή εάν οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με δωρεάν είσοδο. Εξάλλου, στο άρθρου 11 παρ. 1 αναφέρονται οι φορείς που δικαιούνται σε καταβολή τελών μειωμένων κατά 50% και στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 11 ορίζεται ότι από την καταβολή τελών απαλλάσσεται η πραγματοποίηση εκδηλώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, εφόσον η είσοδος γίνεται δωρεάν, ή όταν το σύνολο των εσόδων διατίθεται για κοινωφελή σκοπό.

10. Κατά την έννοια των συνδυασμένων ως άνω διατάξεων της κ.υ.α, αλλά και του σκοπού τον οποίο επιτελούν οι εν λόγω εκπαιδευτικές δράσεις, κατά τα προεκτεθέντα, οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 8 δεν πρέπει να τύχουν εφαρμογής, προκειμένου περί διενέργειας εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εξαιτίας της φύσης τους και της περιοδικότητας την οποία αυτά παρουσιάζουν, αφού μπορούν να λαμβάνουν χώρα ανά εβδομάδα και ακόμα πιο συχνά, με συνέπεια η οικονομική επιβάρυνση του διοργανωτή, και αναγκάως και των συμμετεχόντων να είναι μεγάλη. Άλλωστε, οι εκδηλώσεις στις οποίες αναφέρεται ο κανονιστικός νομοθέτης στις συγκεκριμένες διατάξεις προσιδιάζει μόνο σε καλλιτεχνικές δράσεις. Συνεπώς, κατ' ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των προεκτεθεισών διατάξεων, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι σε περίπτωση που η εκπαιδευτική δραστηριότητα προβλέπει αμοιβή, ο ιδιώτης ή η εταιρεία οφείλει να καταβάλει τέλος 10% επί των ακαθαρίστων εσόδων της εκδήλωσης στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων. Σε περίπτωση, όμως, που η εκπαιδευτική δραστηριότητα γίνεται χωρίς καμία αμοιβή, αυτός που την διοργανώνει απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε τέλους. Εξυπακούεται ότι εναπόκειται πάντα στη διακριτική

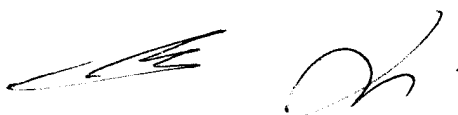
ευχέρεια της υπηρεσίας, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου, να χορηγεί τις σχετικές άδειες πάντα με γνώμονα την καλύτερη προστασία των μνημείων.

11. Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 1 της ίδιας κ.υ.α προβλέπεται ο τρόπος υπολογισμού και η διαδικασία της καταβολής των τελών. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές ρυθμίσεις, ο διοργανωτής οφείλει να προκαταβάλει το σχετικό χρηματικό ποσό πριν από την έναρξη οποιασδήποτε δραστηριότητάς του.

12. Κατά συνέπεια προς τα ανωτέρω, στο τεθέν ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι η ερωτώσα Υπηρεσία έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται επί υποθέσεων που αφορούν στην τέλεση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που οργανώνονται σε αρχαιολογικούς χώρους και (δημόσια) μουσεία από ιδιωτικούς φορείς, και να επιμελείται της έκδοσης σχετικής υπουργικής απόφασης κατά τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 παρ. 1 εδ. β' ν. 3028/2002, μετά από καταβολή τελών από τον φορέα υπέρ του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, το ύψος των οποίων ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.1 της ως είρηται κανονιστικής απόφασης και με τη διαδικασία των διατάξεων του άρθρου 12 παρ.1, εκτός εάν για το φορέα συντρέχει περίπτωση απαλλαγής του κατά τη διάταξη του άρθρου 11 παρ.2. Ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους Σταύρος Σπυρόπουλος, διατύπωσε, επιπλέον, την γνώμη, ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α κατά την εξέταση του ζητήματος της χορήγησης απαλλαγής από την καταβολή των ως άνω νομίμων τελών, λόγω δωρεάν εισόδου, θα πρέπει να ερευνούν με ιδιαίτερη προσοχή, μήπως, από τα στοιχεία της υπόθεσης, προκύπτει ότι η τέλεση του επίμαχου εκπαιδευτικού προγράμματος εντάσσεται, έστω και έμμεσα, στο πλαίσιο της εν γένει οικονομικής δραστηριότητας του αιτούντος φορέα, (π.χ όταν ιδιωτικός εκπαιδευτικός φορέας προσφέρει το πρόγραμμα αυτό στους σπουδαστές του). Σε καταφατική περίπτωση, οφείλουν να επιβάλλουν στον ως άνω φορέα τα προβλεπόμενα από το άρθρο 8 παρ. 1, αρ. 2 και 3, της κ.υ.α αρ. 126463/ 28-12-2011 ελάχιστα νόμιμα τέλη.

Απάντηση.

13. Εν όψει των προεκτεθέντων, κατά τη γνώμη του Τμήματος, η απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος είναι ότι η ερωτώσα υπηρεσία έχει αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται επί υποθέσεων που αφορούν στην τέλεση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που οργανώνονται σε αρχαιολογικούς χώρους και (δημόσια) μουσεία από ιδιωτικούς φορείς, και να επιμελείται της έκδοσης σχετικής υπουργικής απόφασης κατά τις ρυθμίσεις του άρθρου 46 παρ. 1 εδ. β' ν. 3028/2002, μετά από

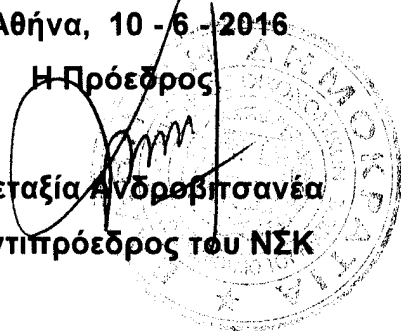
καταβολή τελών από τον φορέα υπέρ του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, το ύψος των οποίων ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.1 της ως είρηται κανονιστικής απόφασης και με τη διαδικασία των διατάξεων του άρθρου 12 παρ.1, εκτός εάν για το φορέα συντρέχει περίπτωση απαλλαγής του κατά τη διάταξη του άρθρου 11 παρ.2.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 10 -6 -2016

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβισανέα
Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Περικλής Αγγέλου
Πάρεδρος ΝΣΚ

A handwritten signature in black ink, belonging to Periklis Angelou.